

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Ирена Кирилова Емилова, щатен преподавател на Нов български университет, ПН 3.9 Туризм

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление“ (Туризм)

На тема: „ДОСТЪПЕН ТУРИЗЪМ“

Автор: Вихрен Станимиров Кирилов

Научен ръководител: проф. д-р Еленита Великова

1. Обща характеристика на представения труд

Дисертационният труд е в обем от **204 страници** и включва увод, три глави, заключение и приложения. Структурата е логична и балансирана, като списъкът на използваната литература обхваща **164 заглавия** (на кирилица, латиница и интернет източници). Темата е изключително актуална, предвид демографските промени и нарастващото значение на „Сребърната икономика“ и социалното приобщаване в глобален мащаб. Авторът правилно идентифицира „парадокса на българската достъпност“ – наличие на нормативна уредба при същевременно недостъпна физическа среда.

2. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Авторът демонстрира задълбочено познаване на теорията и международните стандарти (като ISO 21902:2021). Проведеното емпирично изследване сред **152 потребители** и доставчици на услуги осигурява надеждна база данни за анализ. Особено ценен е приложният аспект в Глава III, където е приложен смесен изследователски подход за измерване на реалната спрямо декларираната достъпност. Резултатите ясно очертават дефицитите в архитектурната, транспортната и информационната среда у нас.

3. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Основните приноси на труда са:

- **Теоретични:** Извеждане на авторска дефиниция за „достъпен туризъм“ и систематизиране на терминологичния апарат през призмата на универсалния дизайн.
- **Методологични:** Разработване на комплексен инструментариум за оценка на достъпността, базиран на пет ключови компонента (физическа, транспортна, информационна, персонална и ценова достъпност).
- **Практико-приложни:** Предлагане на модел за стратегическо управление на достъпността и конкретни препоръки за обучение на персонала в туристическия сектор.

4. Оценка на публикациите

Списъкът с публикации по темата съответства на фокуса на изследването и показва последователност в научните търсения на докторанта. Те популяризират основните тези на дисертацията и отговарят на минималните национални изисквания за присъждане на ОНС „доктор“.

5. Критични бележки и препоръки

Въпреки високото качество на труда, препоръчвам на автора в бъдещата си работа да разшири изследването към по-малко проучени групи с когнитивни и неврологични увреждания. Също така, по-задълбочен анализ на икономическата ефективност от инвестициите в достъпност би бил полезен за бизнеса.

6. Заключение

Дисертационният труд на Вихрен Станимиров Кирилов е завършено научно изследване с висока обществена значимост. Той отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и правилниците за неговото прилагане. Представените резултати и приноси ми дават основание да дам своята **категорична положителна оценка** и да предложа на почитаемото Научно жури да присъди на автора образователната и научна степен „доктор“.

Дата:

Подпис:

(доц. д-р Ирена К. Емилова)

EVALUATION REPORT

By: Assoc. Prof. Irena Kirilova Emilova, PhD, full-time lecturer at New Bulgarian University,
Professional Field 3.9 Tourism

Regarding: PhD dissertation for the award of the educational and scientific degree “Doctor”
in the field of “Economics and Management” (Tourism)

Title: “ACCESSIBLE TOURISM”

Author: Vihren Stanimirov Kirilov

Supervisor: Prof. Elenita Velikova, PhD

1. General Characteristics of the Dissertation

The dissertation comprises 204 pages and includes an introduction, three chapters, a conclusion, and appendices. The structure is logical and well-balanced. The bibliography consists of 164 sources (Cyrillic, Latin, and online references).

The topic is highly relevant in the context of ongoing demographic changes and the increasing importance of the “silver economy” and social inclusion on a global scale. The author successfully identifies the “paradox of accessibility in Bulgaria” – the coexistence of a regulatory framework with a still largely inaccessible physical environment.

2. Evaluation of the Scientific and Applied Results

The author demonstrates a thorough understanding of the theoretical framework and international standards (such as ISO 21902:2021).

The empirical study, conducted among 152 users and service providers, provides a reliable database for analysis. Particularly valuable is the applied contribution in Chapter III, where a mixed-method research approach is used to assess the gap between actual and declared accessibility.

The results clearly identify deficiencies in the architectural, transport, and information environments in Bulgaria.

3. Evaluation of Scientific and Applied Contributions

The main contributions of the dissertation can be summarized as follows:

- **Theoretical:** Development of an original definition of “accessible tourism” and systematization of the conceptual framework through the lens of universal design.
- **Methodological:** Design of a comprehensive assessment toolkit based on five key components (physical, transport, informational, personal, and economic accessibility).

- **Practical:** Proposal of a model for the strategic management of accessibility, including specific recommendations for staff training in the tourism sector.

4. Evaluation of Publications

The list of publications is relevant to the dissertation topic and demonstrates consistency in the doctoral candidate's research trajectory. The publications effectively disseminate the core ideas of the dissertation and meet the national minimum requirements for the award of the PhD degree.

5. Critical Remarks and Recommendations

Despite the overall high quality of the work, I recommend that the author expand future research to include less-studied groups, particularly individuals with cognitive and neurological impairments.

In addition, a more in-depth analysis of the economic efficiency of investments in accessibility would significantly enhance the practical relevance of the research for the business sector.

6. Conclusion

The dissertation by Vihren Stanimirov Kirilov represents a completed scientific study with substantial societal relevance. It complies with the requirements of the Bulgarian legislation for academic development.

Based on the presented results and contributions, I give my unequivocal positive evaluation and recommend that the esteemed Scientific Jury award the degree of "Doctor" to the candidate.

Date:

Signature:

(Assoc. Prof. Irena K. Emilova, PhD)